

LAPAROSkopİK KOLESİSTEKTOMİDE İLK YÜZ OLGULUK DENEYİM

Dr K. Özakay, Dr İ. Aydın, Dr E. Ayşan, Dr F. Erözgen, Dr. M. Şener

SSK İstanbul Eğitim Hastanesi Birinci Genel Cerrahi Kliniği

Laparoskopik Kolesisistektomi (LK) ile açık kolesistektominin (AK) karşılaştırılması amacıyla kolelitiazis tanısı almış 216 olgu çalışmaya alınarak iki ayrı grupta incelendi. 100 olguya LK, diğer 100 olguya da AK uygulandı. 16 olguya LK planlandı ancak intraoperatif çeşitli nedenler sonucu AK'ya geçilmek zorunda kalındı. Grupların değerlendirilmesinde: LK; operasyon süresi, postoperatif solunumsal komplikasyonlar, vizüel analog skalaya göre postoperatif ağrı düzeyi, analjezik gereksinimi, barsak peristaltizminin geri dönüş zamanı, mobilizasyon zamanı, ağızdan beslenmeye geçiş zamanı, hastanede yataş süresi, hastanın operasyon ile ilgili yorumu, aktif yaşama geçiş süreleri yönünden AK'den üstündü. AK'nın üstünlüğünün intraoperatif komplikasyon oranındaki düşüklük olduğunu gördük; ancak bu dengenin cerrahların laparoskopik operasyon deneyimleri arttıkça LK yönünde değişeceği inancındayız.

◊ Poster

Poster No: 1

Başlık: İKİ YILLIK VİDEO TORAKOSKOPI DENEYİMİMİZ .....

Yazarlar: Levent Elbeyli, Hayri Erkol, Hikmet Yıldız, Murat Şanlı .....

Kurum.Gaziantep Univ. Göğüs Cerrahisi ve Genel Cerrahi Anabilim Dalları .....

Anabilim Dalımızda son iki yıl içerisindeki video yardımı torakoskopik cerrahi uygulamalarımız sunulmaktadır.

20 hastaya videotorakoskopik girişim uygulanmıştır. Hastaların 9'u kadın 11'i erkek idi. Yaş ortalaması 51.3 (en küçük 22- en büyük yaş 77) olarak saptandı. 10 hastadada daha önce teşhis konulamamış inatçı plevral effüzyon mevcuttu. Üç hasta primer spontan pnömotoraks, 5 hasta vazopastik arter hastalığı (Reynaud hastalığı), 2 hastada metastatik pulmoner periferik nodül tanıları ile işlem uygulandı. Tüm hastalarda profilaktik olarak (Sulperazon Pfizer) uygulandı. İşlem uygulanan tüm hastalarda enfeksiyon sorunu olmadı. Plevral effizyonlu hastaların üçünde malign mezotelyoma, 2'sinde metastatik malign plevral effüzyon saptandı. 3 hasta parapnömonik effüzyon olarak değerlendirildi. İki hastada ise hemotoraks saptandı. Parapnömonik effüzyon ve ampiyem olguları dışında diğer olgulara talk plöredezs uygulandı. Spontan pnömotoraksın wedge rezeksyon ve talk plöredezs uygulandı. Raynaud hastalığı olan oglarda aynı seansta bilateral torakal sampatektomi uygulandı. 12 hastada diyagnostik ve palyatif amaçlı torakoskopi uygulanırken 8 hastada terapötik amaçlı torakoskopi uygulanmıştı.

Başlık: İLK LAPAROSkopİK KOLESİSTEKTOMİ DENEYİMLERİMİZ.
Yazarlar: Hayri ERKOL, Necdet AYBASTI, Göktürk MARALCAN, İlyas BAŞKONUS

Kurum: Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ABB:

Anabilim Dalımızdaki Ağustos 95-Mart 97 tarihleri arasındaki 52 olguluk Laparoskopik Kolesistektomi (LK) deneyimlerimiz sunulmuştur. Olgularımızın 42'si kadın, 10'u erkekti. Yaşı ortalaması 48,9 (18 - 69) idi. Preoperatif ultrasonografide (USG) 16 olguda değişik boyutlarda tek taş, 35 olguda çeşitli ebatlarda multipl taşlar ve 1 olguda polip saptandı. Operasyon sonrası incelemelerde preoperatif USG bulgularının doğru olduğu anlaşıldı. Peroperatif 1 olguda kolesterolithiasis ile birlikte asemptomatik bridler saptandı ve laparoskopik birektomi de uygulandı. Tüm olgulara preoperatif rutin laboratuvar tetkikleri yanında Solunum Fonksiyon Testleri (SFT) ve Kan Gazları (KG) incelemesi de yapıldı. Operasyonun 1 saatten fazla süren 2 olguda peroperatif KG tetkiki, toplam 36 olguda postoperatif 1. günde KG incelemesi, 33 olguda ise postoperatif 1. günde SFT tekrarlandı (Zaman zaman oluşan teknik aksaklıklar nedeniyle tüm olgulara SFT ve KG incelemeleri uygulanamadı). Preoperatif ve postoperatif SFT ve KG incelemelerinde anamlı farklılıklar saptanmadı. Operasyon süresi ortalama 32 dak (18 - 90 dak) idi. Olguların 1'inde ileri derecede yapışıklık, 1'inde ise arter anomalisi nedeniyle toplam 2 olguda açık kolesistektomiye geçildi (% 3,8). Tüm olgulara peroperatif nazogastrik tüp uygulandı ve 4.-6. saatte çekildi (Açığa geçilenlerinki ise postoperatif 1. gün çekildi). Olgulara profilaktik amaçla 3. kuşak sefalosporin uygulandı. Postoperatif analjezi için metamizol kullanıldı; LK yapılan olgular postoperatif 1. günden sonra analjeziye ihtiyaç göstermedi. Olguların hiçbirinde postoperatif önemli komplikasyon görülmemiştir. Olguların ortalama hastanede yataş süresi 1,56 gün (1-5 gün) idi.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 3

Başlık: Endolaparoskopik Kolesistektomide AÇIK KOLESİSTEKTOMİYE GEÇME NEDENLERİ: KASTAMONU DENEYİMI
Yazarlar: Opr. Dr. Mükadder KAYA, ... Opr. Dr. Tolga KATMER, ... Dr. Cem OVALIOĞLU
Dr. Kayhan PASAK
Kurum: Kastamonu Devlet Hastanesi

1993 Ekim ayında Kastamonu Devlet Hastanesi 2. Hariciye Kliniğinde uygulanan laparoskopik kolesistektomi olgularının açık kolesistektomiye dönüştürülmesi nedenlerinin değerlendirilmesi amacı ile prospектив bir çalışma planlanmış ve başlatılmıştır.

Ekim 1993- Nisan 1997 tarihleri arasında kliniğimizde 115 laparoskopik kolesistektomi uygulaması yapılmış ve bu sırada 7 olguda (%6) açık kolesistektomiye geçilmiştir. Çalışmada olgularımız, açığa geçilen olgular ve açık kolesistektomiye geçme nedenleri değerlendirilmiştir.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 4

Başlık: ZOR KOLESISTEKTOMİLER İÇİN BİR TEKNİK DETAY
Yazarlar: S.A.DÜZGÜN, Ö.F.AKİNCı, A.UZUNKÖY, A.COŞKUN, M.BOZER
Kurum: Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Akut ve subakut kolesistit, fibrotik safra kesesi gibi duvarı ödemli veya sert safra keselerinde laparoskopik girişim sırasında kese fundusunun yukarıya traksiyonu problemli olmakta, grasper ve snare gibi enstrumanlar yetersiz kalmakta veya perforasyona sebep olabilmektedir. Bu güçlüğü yemek için açık kolesistektomiden esinlenerek bir teknik uyguladık. Kese fundusunu örten peritonun bir parçası endomakasla kesilip disseke edilerek, karaciğer tarafında kalan periton kenarı grasper ile tutulabilecek hale getirildi. Böylece safra kesesinin kaudal traksiyonu kolaylaştırıldı. Bu metodun uygulandığı 4'ü akut 3'ü subakut kolesistit ve 1'i fibrotik safra kesesi olgusunda laparoskopik kolesistektomi işlemi açığa geçmeye gerek kalmadan tamamlanmıştır.

Sözlü bildiri Poster

Poster No: 5

Başlık: LAPAROSkopİK KOLESİSTEKTOMİNİN ZORLUK DERECEsİNİN BELİRLENMESİNDE ABDOMİNAL ULTRASONOGRAFİ
Yazarlar: A. UZUNKÖY, M. KARAOĞLANOĞLU, Ö.F.AKİNCı, S.A.DÜZGÜN, M.BOZER, A.COŞKUN, M ERDOĞAN
Kurum: Harran Üniversitesi Genel Cerrahi ve Radyoloji Anabilim Dalları

Laparaskopik kolesistektomi esnasında karşılaşılabilecek teknik zorlukları tahmin ederek hazırlıklı olmak, açık kolesistektomiye geçiş ve komplikasyonları azaltmak açısından önemlidir. Bu çalışma; preoperatif ultrasonografik incelemenin laparoskopik kolesistektomide karşılaşılabilecek teknik zorlukları belirlemeye ne derece faydalı olacağını araştırmak amacıyla yapıldı. Kliniğimizde laparoskopik kolesistektomi yapılan 52 hasta (43 kadın, 9 erkek) çalışmaya alındı. Yaş ortalaması 42 (19-71) idi. Preoperatif olarak yapılan ultrasonografik incelemeye; safra kesesinin boyutu, duvar kalınlığı, içindeki taş sayısı ve en büyük taşın boyutları, safra kesesinin karaciğere olan konumu, koledok çapı, safra kanallarında taş ve ilave patoloji olup olmadığı açısından değerlendirilmeye alındı. Preop dönemde, operatör tarafından ultrasonografik bulgulara bakılarak operasyon zorluğu 3 (kolay, normal, zor) derece üzerinden tahmin edildi. Tüm bu bulgular operatif bulgularla kıyaslandı. Operatif zorluğun tahmininde safra kesesinin duvar kalınlığının en belirleyici özellik olduğu gözlendi. Preoperatif değerlendirmede operatif zorluk; 37 (%71.1) olguda doğru, 8 (%15.7) olguda ± 1 , 7(%13.4) olguda ± 2 yanılma ile tahmin edildi. Sklerotrofik kese (1), sistik arter kanaması (1) ve monitörde görüntü kaybı (1) nedeniyle 4 (%7.7) olguda açık konvansiyonel yöntemle geçildi. Preoperatif olarak zorluk derecesi, sklerotrofik kese 3, koledok kesisi 2 ve diğerleri bir olarak değerlendirilmiştir.

Preoperatif olarak ultrasonografik incelemenin ameliyat zorluğunu tahmininde ve komplikasyonların azaltılmasında yardımcı olacağı kanıtındeyiz.

Sözlü bildiri Poster

Poster No: 6

Başlık:.....**PTT Hastanesi Laparoskopik Cerrahi Deneyimi**.....
Yazarlar:.....**Op.Dr.Sait BAKIR, Op.Dr.Kemal MEMİŞOĞLU**.....
Kurum.....**PTT Hastanesi / İstanbul**.....

Klinigimizde Laparoskopik cerrahi uygulanmasına Ağustos 1996'de başlanmıştır. Bu bildiride ilk 7 aylık laparoskopik operasyonlara ait erken dönem sonuçlar sunulmuştur.

Toplam 49 operasyonun 42'si laparoskopik kolesistektomi, 5'i laparoskopik herni onarımı ve 2'si laparoskopik appendektomidir. Olguların yaş ortalaması 50.8 olup 9'u kadın 40'i erkek'ti.

Laparoskopik kolesistektomi operasyonları 36 olguda kronik taşılı kolesistit, 4 olguda akut kolesistit ve 2 olguda safra kesesi polibi nedeniyle yapılmış olup, perop. 4 olguda safra kesesi perforasyonu postop. 1 olguda pulmonal emboli 2 olguda sağ omuz ağrısı dışında major komplikasyon gözlenmemiştir.

Laparoskopik herni onarımı Total ekstraperitoneal (TEP) olarak yapılmış, olguların tümünde mesh Tacker ile tesbit edilmiştir. Operatif komplikasyon gözlenmemiştir olup 1-6 aylık takipte nüks saptanmadı.

Laparoskopik apandektomi tanıda emin olunamayan 2 olguda diagnostik laparoskopiyi takiben, 1 olguda akut apandisit nedeniyle ve 1 olguda incidental olarak yapılmıştır. Her iki olguda da operatif komplikasyon saptanmamıştır.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 7

Başlık:.....**LAPAROSKOPIK KOLESİSTEKTOMİLERDE INTRAPERITONEAL BUPİVAKAIN KULLANIMI**.....
Yazarlar:.....**T.Onay, M.Başoğlu, H.Kürşat, Ş.Yüksek, A.Güneş, D.Ören, S. Uslu**.....
Kurum.....**Atatürk Üni. Tıp Fak. Anestezi ve Genel Cerrahi Anabilim Dalı**.....

Biz bu çalışmada laparoskopik kolesistektomi vakalarında intraperitoneal bupivakainin etkinliğini ve preemptif analjezinin postoperatif VRS, VAS ve analjezi tüketimine etkisini incelemeyi amaçladık.

Bu maksatla elektif laparoskopik kolesistektomi planlanan 45 hasta 3 gruba ayrıldı. Grup I: 20 ml %0.9 NaCl ameliyat öncesi ve sonrası intraperitoneal verildi. Grup II: Ameliyattan önce 20 ml %0.5' lik bupivakain (1/20.000 epinefrinle) ve ameliyattan sonra 20 ml %0.9 NaCl intraperitoneal verildi. Grup III: 20 ml %0.9 NaCl ameliyat öncesi, 20 ml %0.5' lik bupivakain (1/20.000 epinefrinle) ameliyat sonrası intraperitoneal verildi. Postoperatif ağrı VAS (visuel analog skalası) ve VRS (vizüel sözel skala) ile değerlendirildi. Değerlendirmeler postoperatif 1,2,4,8,12,24 ve 48. saatlerde yapıldı. VAS' da 4' ün üzerinde ağrı saptandığında 1 gr ilave metamizol iv yapıldı. Grup I' e göre Grup II ve Grup III' de VAS ve VRS değerleri arasında istatistikî olarak önemli fark saptandı. Metamizol kullanımında da Grup I' e göre Grup II ve Grup III' de istatistiksel olarak anlamlı farklar mevcuttu. VAS, VRS ve metamizol kullanımında Grup II'ye göre Grup III'de istatistikî yönden anlamlı fark vardı.

Sonuç olarak operasyondan önce ve sonra verilen intraperitoneal bupivakainin postoperatif ağrıyi azalttığı belirlendi. Operasyon sonunda verilen bupivakainin preemptif analjeziden daha etkin olduğu sonucuna varıldı.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 8

Başlık:LAPAROSkopİK VE AÇIK KOLESİSTEKTOMİNİN POST OPERATİF

AĞRI YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI

Yazarlar: Dr.E. ZUBAROĞLU, Dr.K. ÇALIŞKAN, Dr.A. KESKİN, Dr. Ç. SERİM, Dr.S TEZEL,

Dr.O SERATLI, Dr.R ÖZGÜVEN

Kurum:SB.ANKARA HASTANESİ 3.CERRAHİ KLİNİĞİ

ÖZET:

Üst abdominal cerrahiye ciddi post operatif ağrı eşlik etmektedir. Biz bu çalışmada laparoskopik kolesistektomi ile açık kolesistektomi operasyonu geçiren hastaları post operatif ağrı ve analjezik ihtiyacı yönünden karşılaştırdık. Randomize olarak yapılan çalışmada 51 hastaya laparoskopik, 54 hastaya ise açık yöntemle kolesistektomi uygulandı. Hastaların lineer analog ağrı skalası ve narkotik analjezik ihtiyacı karşılaştırıldı. Açık yöntem ile karşılaşıldığında laparoskopik kolesistektomide daha düşük lineer analog ağrı scalası değerleri (postoperatif 1. saatte ortalama 46.4 ± 5.7 (35-68) 'e, 78.8 ± 12.1 (49-98) $p < 0.01$ ve post operatif 24. saatte ortalama 15.9 ± 4.2 (0-46) 'ya 41.7 ± 12.5 (0-68) $p < 0.001$) ve daha düşük dozda narkotik analjezik ihtiyacı (meperidine HCl ortalama 135.7 ± 10.5 (108-175) mg'a 174.2 ± 18.1 (136-208) mg $p < 0.05$) saptandı. Bu çalışma sonucunda üst abdominal cerrahiye eşlik eden postoperatif ağrı ve buna bağlı olarak analjezik kullanımının, laparoskopik teknikle, açık tekniğe oranla belirgin şekilde azalmış olduğu saptandı.

Sözlü bildiri

Poster

Poster No: 9

Başlık:LAPAROSkopİK VE AÇIK KOLESİSTEKTOMİ OLGULARIMIZDA MORBİDİTE
VE MORTALİTE SONUÇLARIMIZ

Yazarlar: Kumkumoğlu, H.Halıcı, B.Savaşçın, Y.Kutlu, H.Aydede, T.Oruç, C.Tuğrul

Kurum:İzmir Atatürk Eğitim Hastanesi 2.Cerrahi Kliniği

Kliniğimizde 1995-1996 tarihleri arasında kolelithiasis nedeniyle yatan 147 olgunun 85'ine(%58) laparoskopik kolesistektomi (LK), 62'sine (%42) açık kolesistektomi (AK) uygulandı. LK uyguladığımız olguların ortalama yaşıları 48 olup tanıların hepsini ultrasonografi ile koyduk. Hiçbir olgumuzda sarılık anamnesi yoktu. 17 (%20) olgumuz daha önce çeşitli karın ameliyatları geçirmiştir. Ameliyat sırasında 41 (%48) olguda safra kesesi ile diğer organlar arasında yapışıklıklar tespit edildi. LK olgularımızda intraoperatif minör komplikasyon oranımız %22,4 (19 olgu) olup, majör komplikasyon oranımız %1,1 (1 olgu; duodenum yaralanması) idi. 7 (%8,2) olguda değişik nedenler ile AK'ye geçilirken, hiçbir olguda mortalite görülmemiştir. AK uyguladığımız olgularımızda intraoperatif hiçbir komplikasyon gelişmedi. Bu olgularımızın 5'inde (%8) değişik minör komplikasyonlar gelişirken, 1 olguda (%1,6) kardiiovasküler nedenler ile mortalite gözlandı. Sonuç olarak bu veriler ışığında LK'nin uygun olgularda rahtça uygulanabileceğini vurguluyor, deneyimlerimiz arttıkça endikasyonlarımızın genişleyeceğine ve sonuçlarımızın daha iyi olacağını ianıyoruz.

Sözlü bildiri

Poster

Poster No: 10

Başlık...

Yazarlar LAPAROSkopİK KOLESİSTEKTOMİDE İZOFLURAN VE TOTAL İNTRAVENÖZ ANESTEZİ
Aliye Esmaoğlu, Gülin Güler, Aynur Akın, Adem Boyacı, Erdoğan Sözüer
Kurum Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon ve Genel Cerrahi AD.

Laporoskopik kolesistektominin (LK) açık kolesistektomiye göre en önemli üstünlüklerinden biri hastanede kalış süresinin kısa olmasıdır (1). Bu nedenle bu olgularda erken postoperatif derlenme özellikle önem taşır. Bu çalışmada isofluran anestezisi ve total intravenöz anestezi (TİVA) uygulanan LK olgularında derlenme özellikleri karşılaştırılmıştır.

ASA I-II 40 hasta rastgele iki gruba ayrıldı. Isofluran grubuna indüksiyon için 5mg/kg tiopental uygulandı. Anestezi idamesi isofluran ve N₂O ile sağlandı. TİVA grubuna indüksiyon için 2mg/kg propofol ve 10 µgr/kg alfentanil uygulandı. Anestezi ilk 30 dakikada 9mg/kg/h daha sonra 6mg/kg/h propofol ve 60µgr/kg/h alfentanil infüzyonu ile idame edildi. Operasyon sonunda her iki grupta da uyanma ve oryantasyon süreleri kaydedildi, resimli kart testi ile preoperatif ve postoperatif 1., 3. ve 5.saat bellek skorları belirlendi.

Isofluran grubunda uyanma ve oryantasyon süresi TİVA grubundan daha kısa idi. Gruplar arasında uyanma süreleri farklı istatistiksel olarak anlamlı iken, oryantasyon süreleri farklı anlamlı değildi. Isofluran grubunda postoperatif birinci saatte resimli kart bellek skorları başlangıç değerlerine göre anlamlı olarak düşük olduğu halde, postoperatif 3. ve 5. saatlerde başlangıç değerlerine göre anlamlı farklılık yoktu. TİVA grubunda postoperatif 1. ve 3. saat resimli kart bellek skorları başlangıç değerlerine göre anlamlı olarak düşüktü, postoperatif 5. saatte ise anlamlı farklılık yoktu.

Sonuç; LK olgularında izofluran anestezisinde derlenme kalitesinin TİVA'den daha iyi olduğunu gözledik. LK olgularında isofluran anestezisinin hastanede kalış süresini daha da azaltabileceği kanaatindeyiz.

Kaynak:1) Br J Surg 1991;78: 160-162.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 11

Başlık:.....ENDOSkopİK RETROPERİTENOEAL ADRENalektomİ.....

Yazarlar:.....N.YAVUZ,M.DÜREN,M.ERTEM,S.ERGÜNEY.....

Kurum:.....İ.Ü.CERRAHPAŞA TİP FAKÜLTESİ,GENEL CERRAHİ ABD.....

Endoskopik retroperitoneal adrenalektomi (ERA) yeni bir minimal invaziv cerrahi yöntemidir. Bu konvansiyonel (açık) yöntemlere ve transabdominal laparoskopik tekniklere alternatif olarak gösterilmektedir. 1996 yılında Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Kliniğinde Conn sendromlu üç olguya endoskopik retroperitoneal adrenalektomi uyguladık. Olguların ikisi kadın (34, 71 yaş) biri erkek (36 yaş) idi. İki olguda sol adrenal glandda 1 cm çapında, bir olguda ise sağ adrenal glandda 2 cm çapında adenom mevcuttu. Operasyon süresi ortalama 2 saat idi. Postoperatif dönemde analjezi ihtiyacı basit analjeziklerle (Metamizol) sağlandı. Postoperatif dönemde herhangi bir komplikasyon görülmedi. Olgular 1. gün mobilize, 2. gün taburcu edildiler.

Endoskopik Retroperitoneal Adrenalektomi (ERA) hastanenin postoperatif daha az ağrı duyması, erken mobilizasyonu, hastanede kalma süresinin kısalması açısından oldukça iyi ve güvenilir bir yöntemdir.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 12

Başlık: INTERNET'TE ENDOSkopİK-LAPARASKOPİK CERRAHİ
Yazarlar: Dr. Saygı GÜLKAN, Dr. Yusuf ÖZER, Dr. Hikmet KOÇOĞLU, Dr. Yavuz KILIÇ
Kurum: SSK Ankara Eğitim Hastanesi 2. Cerrahi Kliniği

Internet tüm meslek gruplarına ve özellikle hekimlere sınırsız olanaklar sunuyor. Cerrahi inanılmaz bir temponun içinde, her zaman kusursuz teorik ve pratik bilgiyi ve bunun sürekli güncellenmesini gerektiriyor. Biz bu çalışmamızda Internet'te endoskopik-laparaskopik cerrahi ile ilgili web sitelerini ve bu sitelerden nasıl yararlanılacağını, görüntülü meddayaya nasıl ulaşabileceğini araştırdık.. Evinizden bir kişisel bilgisayar ile bilgi, belge, resim ve video görüntülerine ulaşabiliyorsunuz. Endoskopik cerrahi hakkında yeni bilgi ve tekniklere Internet kanalı ile ulaşmak mümkün. Bazı siteler ticari faaliyet için kurulmuşlar fakat sayfalarında cerrahi tekniklere yeterince yer ayırmıyor. Özellikle ABD'de endoskopik cerrahi derneklerinin web sayfaları konu ile ilgili çok geniş kaynaklar içeriyor. Bu derneklerin sitelerinden operasyonlar ile ilgili video görüntülerini bile seyredebilmek mümkün olabiliyor. Bazıları endoskopik cerrahi toplantılarını canlı olarak, Real-Audio standardında yayılıyorlar. Bu sitelerden derricklerin üyelerine, yapılacak olan toplantıların tarihlerine ve medikal dökümanlara ulaşabiliyor. Yine bu sitelerden kongrelere kayıt yapılabiliyor.

Internet'te cerrahi bilgilerin yanı sıra, cerrahi malpraktis konusunda da birkaç site bulunuyor. Bu sitelerde özellikle malpraktis davalarına bakan avukatlar için tıbbi bilgiler, cerrahi işlemler ve komplikasyonları öğretiliyor. Bu sitelerde nasıl pratik davalar açılacağı da yine sayfaya bağlananlara anlatılıyor.

Sözlü bildiri Poster

Poster No: 14

Başlık: POSTPÖMONEKTONİ AMPİYEMLEME İN. VATS'İN YERİ
Yazarlar: Op.Dr.Mehmet Ali Bedirhan; Dr.Akif Turan; Dr. Ali Yeşinler; Dr.Halil Baştay
Kurum: Op.Dr.Naci Erçives,Yaşan,Dog,Dr.Orhan Taşçı

Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesi ve Göğüs Cerrahi Merkezi 3.Cerrahi Kliniği.

1994-1997 tarihleri arasında, pnömonektomi sonrasında ampiyon gelişen 4 olguda britlerin debridmanı amacı ile yapılan VATS ve sonuçları gözden geçirildi. Yaşları 22-62 arasında dördü de erkek olan olgularda cerrahi indikasyon, bir olgu için T2 No epidermoid akciğer karsinomu, diğer üç olguda ise tilberküloza bağlı 'destroyed lung' (Harap Akciğer) idi. 4 - 10. günler (ort. 7.2) arasında, yüksek ateş ve grafilerde sıvı seviyesi görülmesi üzerine yapılan torasentozlerde multipl pos bulunabileceği düşünülen, genel anestezi altında VAT cihazları ile intratorasik debridmanlar yapıldı ve görülen pos ciddaları rezek edildi. Gerek pnömonektomi sonrası, gerekse VATS sonrası alınan kültür antibiyogramlar ıgırı altındaki yapılan antibiyoterapi sonunda mikrobiyolojik ve cerrahi şifa elde edildi. Bu bulgularımıza göre, VATS'in postpnömonektomik ampiyon takibinde önemli bir yeri olduğu düşünüldü.

Sözlü bildiri Poster

Poster No: 13

Başlık: RETROPERITONEAL LAPAROSkopİK ÜRETEROLİTOTOMİ

Yazarlar: GÜLMEZ, İ., DEMİRCİ, D., SÖZÜER, EM., TATLIŞEN, A., KARACAGIL, M.

Kurum: E.U.Tıp Fakültesi Üroloji, Genel Cerrahi Anabilim Dalı KAYSERİ

Üreterin üst kısmı taşları, genellikle açık cerrahi, ESWL, perkütan üreterolitotomi veya endoureterolitotomi yöntemlerinden birisi ile tedavi edilebilmektedir. Kliniğimizde üreter üst kısmı taşı olan beş olguya retroperitoneal laparoskopik üreterolitotomi uygulandı. Olgularda önce ameliyat eldiveninin parmağı, daha sonra eldivenin gövdesi retroperitoneal alanda sıkıştırılarak, retroperitoneal boşluk yaratıldı. Taşlar çıkarıldıktan sonra üreterotomi insizyonu sütüre edilmedi. Görülen idrar ekstravazasyonu olguların ikisinde ameliyat sonrası 3. günde kendiliğinden kaybolurken, devam eden üç olguda 6. günde üretere çift J üreter kateteri yerleştirildi. Olgular ameliyat sonrası ortalama 6.7. günde hastaneden taburcu edildi ve 13. günde tam aktivitelerine döndüler.

Üreter üst kısmı taşı olan seçilmiş olgularda, retroperitoneal laparoskopik üreterolitotomisinin morbiditesinin az olması ve etkinliği ile standart yaklaşımrlara alternatif bir yöntem olabileceği sonucuna varıldı.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 15

Başlık: PREOPERATİF ULTRASONOGRAFİK İNCELEME İLE LAPAROSkopİK KOLESİSTEKTOMİNİN ZORLUĞU TAHMİN EDİLEBİLİR Mİ ?

Yazarlar: A.UZUNKOY KARAOĞLANOĞLU, M.ERDOĞAN, Ö.F.AKİNCI, Ş.A.DÜZGÜN, A.COŞKUN, M.BÖZER

Kurum: Harran Ü. Tıp Fakültesi Genel Cerrahi ve Radyoloji Anabilim Dalı

Bu çalışma, preoperatif ultrasonografik incelemenin laparoskopik kolesistektomide karşılaşılabilen teknik zorlukları belirlemeye ne derece faydalı olacağını araştırmak amacıyla yapıldı. Nisan 1996-Nisan 1997 tarihleri kliniğimizde laparoskopik kolesistektomi yapılan 52 hasta çalışmaya alındı. Olgularımızın 43'ü kadın, 9'u erkekti. Yaşı ortalaması 42 (19-71).idi. Preoperatif olarak yapılan ultrasonografik incelemenede; safra kesesinin hacmi, duvar kalınlığı, içindeki taşların büyüklüğü ve sayısı, safra kesesinin karaciğere göre konumu (karaciğere gömük olup olmadığı), koledok çapı, safra kanallarında taş ve ilave patolojii olup olmadığı açısından değerlendirildi. Preoperatif dönemde, ultrasonografik bulgulara bakılarak operasyon zorluğu 1'den 5'e (kolaydan zora doğru) kadar derecelendirildi. Bu bulgular operatif bulgularla kıyaslandı. Preoperatif ultrasonografinin operatif zorluğunu tahminde safra kesesinin duvar kalınlığının (3 mm ve üzerinde daha zor) ve safra kesesinin karaciğere olan konumunun belirleyici (karaciğere gömük keselerin daha zor) olduğu gözlandı. 37 (%71.1) olguda preoperatif değerlendirme doğru, 8 (%15.7) olguda +1, 4 (%7.7) olguda +2 ve 3 (%5.7) olguda +3 yanılma ile tahmin edildi. Hastalarımızda açık yöntemde geçme oranı 4 (%7.7) olgu idi. Açıga geçme nedenleri Mirizzi sendromu (1), koledok kesisi (1), geçirilmiş kese perforasyonu (1) ve monitörde görüntü kaybı (1) idi. Preoperatif değerlendirme zorluk derecesi olarak; Mirizzi sendromu 4, koledok kesisi 3 diğerleri 2 olarak değerlendirilmiştir.

Preoperatif olarak ultrasonografik incelemenin ameliyat zorluğunu tahmininde ve komplikasyonların azaltılmasında yardımcı olacağı kanatindeyiz.

Sözlü bildiri   Poster

Poster No: 16

BİLOMA

E.Yıldız,G.Öztürk,E.Yüney,F.Sağlam,V.Tunalı,U.Baştuğral,F.Yıldız
SSK Okmeydanı Eğitim Hastanesi,İSTANBUL

Biloma,safra kanallarının yaralanması veya laparoskopி sonrası yerleştirilen klipslerin yerlerinden oynamasına bağlı olarak meydana gelen safra kolleksiyonudur.Ender olarak aksesuar safra kanalı yaralanmasına bağlı olarak da meydana gelebilir.Laparoskopik kolesistektomi sonrası görülme oranı % 0.02 ile 2.7 arasında değişmektedir.

1991 ile 1995 yılları arasında SSK Okmeydanı Eğitim Hastanesinde yapılan 1102 laparoskopik kolesistektomi sonrası iki yıllık takip sonucu 11 hastada biloma tespit edilmiş olup, hastaların 8'i kadın, 3'ü erkekti.7 hastada erken peryot dediğimiz ilk 5 gün, 4 hastada geç peryot dediğimiz 7 ile 45 gün arasında tespit edilmiştir.Teşhis yöntemi olarak ultrasonografi (9 hasta) ve HIDA sintigrafı (2 hasta) kullanılmıştır.

3 hastada sebep klipslerin yerlerinden oynaması ,1 hastada aksesuar bir safra kanalı varlığı, diğer 7 hastada ise olası koter yanığına bağlı safra kolleksiyonu tespit edildi.6 hastaya laparotomi yapıldı, 4 hasta gözlem altında spontan olarak düzeldi,1 hastada ise safra kolleksiyonu olan bölgeye aspiratif dren yerleştirildi.

Safra kanal yaralanmalarının büyük kısmı ciger eksternal safra drenajı yeterliyse ve distalde tikanıklık yoksa spontan olarak düzelmektedir.Yaralanan bölgeyi ortaya koyma açısından özellikle HIDA sintigrafı bazen de ultrasonografi yardımcı olmaktadır.Ender olarak da Transhepatik kolanjiyografi safra sızıntısını görüntüleme açısından denenebilmektedir.

Poster No: 17